

Riigikogu keskkonnakomisjoni

istungi protokoll nr 172

Esmaspäev, 05. november 2018

Tallinn, Toompea

Algus 11.05 lõpp 12.25

Juhataja: Rainer Vakra

Protokollija: Andra Ainsaar

Võtsid osa: Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling (alates 11.15), Urve Palo, Terje Trei (alates 11.20), Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Kutsutud: Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonna nõunik Kristina Kaar (2. päevakorrapunkti juures), keskkonnaminister Siim Kiisler, Keskkonnaministeeriumi kantsler Meelis Münt ja kantsleri nõunik Rainis Uiga (3. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Nädala (05.11.-11.11.2018) töökava kinnitamine
2. Arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile - Eesti seisukohad Euroopa Liidu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid, eelnõu kohta - COM(2018) 284
3. Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Keskkonnaameti ja Keskkonnainspeksiooni ühendamise) eelnõu (710 SE)
4. Muud küsimused
- 4.1 Kollektiivne pöördumine „Eesti vajab põlevkivienergeetikast väljumise strateegiat ehk PÕXITit“, vastuskirja heakskiitmine

1. Nädala (05.11.-11.11.2018) töökava kinnitamine

Esmaspäev, 05.11.2018 kell 11.00

1. Nädala (05.11.-11.11.2018) töökava kinnitamine
2. Arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile - Eesti seisukohad Euroopa Liidu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid, eelnõu kohta - COM(2018) 284

3. Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni ühendamine) eelnõu (710 SE)

4. Muud küsimused

4.1 Kollektiivne pöördumine „Eesti vajab põlevkivienergeetikast väljumise strateegiat ehk PÕXITit“, vastuskirja heakskiitmine

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala (05.11.-11.11.2018) töökava. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

2. Arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile - Eesti seisukohad Euroopa Liidu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid, eelnõu kohta - COM(2018) 284

Kristina Kaar tegi ülevaate määrusest, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid. EL-i uute raskeveokite pargi CO₂ eriheide peab vähenema 15% aastaks 2025 ja 30% aastaks 2030 võrreldes 2019. aasta võrdlusheitega. Ennekõike puudutab määrus raskeveokite tootjaid ning kuna Eestil antud tööstussektor puudub, siis ei ole meil ka erihuvi. Samuti selgitas ettekandja Eesti seisukohti.

Rainer Vakra küsis, et kuidas määruse jõustumine lihtsustaks õigusnorme. **Kristina Kaar** vastas, et kui jätta meetmete kehtestamine liikmesriikide otsustada, siis on tulemuseks väga erineva ambitsiooni ja parameetritega normid – seega on meetmete kehtestamine EL tasandil lihtsam.

Rainer Vakra tundis huvi, et kuidas suhtuvad teised liikmesriigid määruses toodud eesmärkidesse aastateks 2025 ja 2030. **Kristina Kaar** selgitas, et arutelud on hetkel veel algusjärgus ja paljudel liikmesriikidel on seisukohad alles kujundamisel.

Andres Metsoja küsis, et miks on Eesti seisukohas, et toetame heitenormide kehtestamist vähemalt komisjoni ettepanekus toodud sihttasemete ulatuses. **Kristina Kaar** vastas, et sisse on jäetud sõna vähemalt, kuna seisukohad on alles kujundamisel ja see võimaldab vajadusel seada ambitsioonikamaid eesmärke.

Valeri Korb tundis huvi, et kui bussid ja veoautod moodustavad maanteetranspordist pärinevast CO₂-heitest ligi 25%, siis kas kõik ülejäänud on väikeautod. **Kristina Kaar** selgitas, et ülejäänud heite moodustavad tõesti sõiduaudod ja kaubikud, kuna neid on ka oluliselt rohkem.

Meelis Mälberg küsis, et kas Eestisse võib tuua näiteks Venemaal toodetud raskeveoki. **Kristina Kaar** selgitas, et määrus uusi turupiiranguid ei kehtesta, tegemist on puhtalt EL-i tootmispõhise regulatsiooniga. Samuti ei tohiks mõjutada see rahvusvahelist konkurentsi – pigem ilma meetmeteta jääb Euroopa ajale jalgu ja kaotab konkurentsis.

Otsustati:

2.1 Toetada Eesti seisukohti Euroopa Liidu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid, eelnõu kohta. (konsensus- Valeri Korb,

Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

3. Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni ühendamine) eelnõu (710 SE)

Rainer Vakra märkis, et eelnõu algatas Vabariigi Valitsus 8. oktoobril, eelnõu eesmärk on ühendada Keskkonnaamet (KeA) ja Keskkonnainspektsioon (KKI), et tõhustada riigi strateegiliste ülesannete täideviimist keskkonnavaldkonnas.

Siim Kiisler tõi välja, et Riigikontrollil on valminud audit, milles ollakse seisukohal, et KeA ja KKI ühendamine on vajalik.

Meelis Münt selgitas, et töörühm on välja töötanud asutuste ühendamise plaani, mis hõlmab ligi 106 tegevust eduka lõpptulemuse saavutamiseks. Hetkel on põhilisteks küsimusteks kaardistada võimalikud riskid ja nende maandamise võimalused ning paika saada uue asutuse struktuur. Samuti tuleb läbi mõelda uued tehnoloogilised lahendused: IT, arved, eelarved, sisekommunikatsioon ja uue asutuse kontorite asukohad maakondades. Uue direktori ametikohale kandideerimise tähtaeg oli eelmisel neljapäeval ja direktori valimisega tegeleb Riigikantselei tippjuhtide valimise komisjon.

Rainer Vakra küsis, et kuhu on mõeldud uue asutuse ametlik peakontor. **Siim Kiisler** vastas, et huvi on ülesnäidanud nii Pärnu kui ka Rapla omavalitused. **Andres Metsoja** märkis, et Pärnu linnavolikogu on teemat üksmeelselt arutanud ja ootab Valitsuselt vastust.

Siim Kiisler märkis, et kindlasti jäävad osad töökohad Tallinnasse, kuna väga paljud keskkonnavaldkonna teemad on siin aktuaalsed.

Meelis Mälberg tundis huvi, et kas on otsustatud, kus maakondades ühendasutus olema hakkab ja mis seisus on uue direktori konkurs. **Siim Kiisler** vastas, et võetud printsiibi järgi maakondlikud esindused säilivad. Otsest plaani kontoreid sulgeda ei ole, kuid ametikohad võivad ümber paikneda. **Rainis Uiga** täiendas, et hetkel on paljud kontorid ka looduskeskused. **Meelis Münt** lisas, et direktori konkursile laekus 9 avaldust.

Kalle Palling tundis huvi, et kas kaaluti KKI liitmist PPA-ga või muid alternatiive. **Rainis Uiga** vastas, et seda alternatiivi ei ole kaalutud. KeA ja KKI ühendasutuse eesmärk on keskkonnaseisundi hoidmine ja keskkonnarakendusüksuse tugevdamine. **Siim Kiisler** täiendas, et ühendamise mõte on saavutada kahe keskkonnaministeeriumi allasutuse parem koostöö ja seetõttu ei ole ühinemist PPA-ga kaalutud. Pigem KeA ja KKI koostöö väheneb, kui KKI viia üle niigi juba suurde PPA kollektiivi.

Palling tõi välja, et tahaks näha võrdlevat analüüsi KKI ja KeA ühendamisest ning KKI ja Politsei- ning Piirivalveameti (PPA) võimalikust ühendamisest – võib tuua päris palju põhjendusi, miks KKI võiks olla hoopis osa PPA-st. KeA ja KKI ühendamine on pigem vastuoluline ja mõistlik oleks, et need on erinevate ministeeriumite all eraldi asutustena. Selleks, et KKI saaks efektiivsemalt tegutseda, on talle kindlasti vaja menetlusõigusi juurde anda. Samuti pakuks PPA inspektoritele turvatunnet. **Siim Kiisler** märkis, et keskkonnajärelevalve on politseiameti haldusalas varasemalt olnud, kuid politsei jaoks ei olnud

keskkonnateemad tähtsad. **Kalle Palling** lisas, et kui pannakse toime väär- või kuritegu, siis tuleb sekkuda vastavalt reeglitele, mitte selle järgi, kui hästi keegi loodust tunneb. **Meelis Münt** märkis, et KKI-s on vaja kindlasti spetsiifilisi keskkonnaalaseid teadmisi. PPA-s on praegu ligi 5000 töötajat, kuid KeA ja KKI ühendamine looks 10 korda väiksema asutuse. Pigem tuleks anda rohkem õigusi ja suuremat pädevust inspektoritele, kes tegelevad raskete keskkonnakuritegudega. **Siim Kiisler** lisas, et KKI ei teosta järelevalvet KeA-i üle, vaid mõlemad tegelevad otseselt kodanike ja ettevõtetega.

Andres Metsoja küsis, et kas on kaalutud ühildada KeA ja RMK looduskeskuseid, kuna mõlemas tegeletakse suhteliselt sama temaatikaga. **Meelis Münt** selgitas, et seda ei ole praegu arutatud, kuid see teema võib tulla lauale ühendamise järgmises etapis.

Andres Metsoja märkis, et KeA ja KKI ühendamine on kindlasti mõistlik ja bürokraatiat vähendav samm. **Metsoja** tundis huvi, et kus on kõige suuremad probleemkohad kahe asutuse ühendamisel. **Meelis Münt** vastas, et kahes asutuses on erinevad töökultuurid ja samuti palgatase. Väljakutseks on ka seadusandluse erinev tõlgendamine. Lisaks on arutelukohaks riigi ja kohaliku omavalitsuse (KOV) vahel keskkonnaalase vastutuse jagamine.

Meelis Mälberg küsis, et kas asutuste ühendamisel lähevad inspektori õigused üle ka KeA töötajatele. **Rainis Uiga** selgitas, et ühendasutuse struktuuris tuleb loa andmine ja järelevalve kindlasti lahus hoida – loa välja andnud ametnik ei saa seda järgmisel päeval kontrollima minna.

Eevi Paasmäe tundis huvi, et mida toob kaasa KOV-de ja riigi vahel keskkonnaalase vastutuse jagamine. **Meelis Münt** vastas, et KOV-d võiks teha rohkem keskkonnaalaseid otsuseid ja teostada järelevalvet, kuna nemad tunnevad paremini kohalikku elu.

Meelis Mälberg küsis, et millal selgub ühendasutuse peadirektor. **Rainis Uiga** vastas, et arvatavasti novembri lõpus.

Otsustati:

3.1 Määrata eelnõu (710 SE) ettekandjaks keskkonnakomisjoni liige Andres Metsoja. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

3.2 Teha ettepanek võtta eelnõu (710 SE) esimene lugemine Riigikogu täiskogu päevakorda 13.11.2018. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

3.3 Teha ettepanek eelnõu (710 SE) esimene lugemine lõpetada. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

3.4 Teha ettepanek määrata eelnõule (710 SE) muudatusettepanekute tähtajaks 27.11.2018 kell 16.00. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

4. Muud küsimused

4.1 1 Kollektiivne pöördumine „Eesti vajab põlevkivienergeetikast väljumise strateegiat ehk PÕXITit“, vastuskirja heakskiitmine

Rainer Vakra märkis, et koostatud on kollektiivsele pöördumisele vastuskirja projekt, millega komisjoni liikmed saavad tutvuda ja vajadusel märkusi esitada.

Otsustati:

4.1 Nõustuda vastuskirja projektiga. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

4.2 Lõpetada kollektiivse pöördumise menetlus. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

(allkirjastatud digitaalselt)

Rainer Vakra

juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Andra Ainsaar

protokollija